

Sygn. akt III AUa 1946/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba
Sędziowie:	SSA Lucyna Ramlo SSA Alicja Podlewska (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2018 r. w Gdańsku

sprawy E. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek apelacji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt IV U 1368/15

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

SSA Alicja Podlewska SSA Bożena Grubba SSA Lucyna Ramlo

Sygn. akt III AUa 1946/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 czerwca 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, załatwiając wniosek z dnia 8 maja 2015 r., odmówił E. W. prawa do emerytury rolniczej.

Organ rentowy – powołując się na przepisy art. 19 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz. U. z 2015 r.

poz. 704) – wskazał, iż na dzień złożenia wniosku ubezpieczona wykazała łącznie 27 lat

i 4 miesiące okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Rolniczy organ rentowy zaliczył bowiem do tego okresu podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

od 1 stycznia 1981 r. do 30 kwietnia 2008 r. Organ ten ustalił jednocześnie, że powyższy okres został przyjęty przy ustalaniu prawa do emerytury, który ubezpieczona nabyła na mocy art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Po wyłączeniu tego okresu, zgodnie z art. 20 ust. 2 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczona nie wykazała się 25-letnim stażem ubezpieczenia rolniczego i w konsekwencji nie spełnia warunków do uzyskania prawa do emerytury rolniczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji E. W. wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury rolniczej od marca 2013 r. oraz o ustalenie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zawodowy pełnomocnik ubezpieczonej wniósł ponadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego i na rozprawie w dniu 9 października 2017 r. zmodyfikował wnioski odwołania domagając się przyznania na rzecz E. W. prawa do emerytury rolniczej od 1 maja 2013 r.

Ubezpieczona w uzasadnieniu odwołania zarzuciła rolniczemu organowi rentowemu pominięcie okoliczności przyznania jej prawa do emerytury w powszechnym systemie ubezpieczenia na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej, a także stanowiska Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zaprezentowanego w wyroku z 14 sierpnia 2014 r. w sprawie III AUa 2268/13. Ubezpieczona zacytowała fragment uzasadnienia do w/w wyroku, w którym to Sąd Apelacyjny w Gdańsku stwierdził, że „wnioskodawczyni nie może uzyskać prawa do emerytury rolniczej dopóki pobiera świadczenie emerytalne na podstawie art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS”. W ocenie ubezpieczonej, skoro nabyła ona prawo do wypłaty emerytury na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej, to rolniczy organ rentowy bezzasadnie odmawia jej prawa do emerytury rolniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, iż podjęcie przez ZUS wypłaty emerytury kapitałowej nie oznacza zmiany okoliczności w sprawie. Zdaniem pozwanego organu rolniczego okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników uwzględniony został przy ustalaniu dla ubezpieczonej prawa do emerytury pracowniczej, której jedynie wypłata została wstrzymana. W ocenie pozwanego ubezpieczona nadal jest uprawniona do emerytury pracowniczej, przyznanej z uwzględnieniem okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, albowiem nie mogła się tego prawa zrzec.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 9 października 2017 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał E. W. prawo do emerytury rolniczej od 1 maja 2013 r. (pkt 1), nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2) oraz zasądził od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz E. W. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 3), sygn. akt IV U 1368/15.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

E. W., urodzona w dniu (...), w okresach od 1 września 1970 r. do 12 sierpnia 1986 r. i od 1 maja 2008 r. do 18 marca 2009 r. pozostawała w stosunku pracy i podlegała powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych.

Z kolei od 1 stycznia 1981 r. do 30 czerwca 2008 r. ubezpieczona prowadziła gospodarstwo rolne i opłacała składki w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

W dniu 6 listopada 2008 r. E. W. wystąpiła do ZUS z wnioskiem o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

Decyzją z dnia 2 marca 2009 r. ZUS Oddział w T. przyznał ubezpieczonej prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 19 marca 2009 r. Do ustalenia stażu ubezpieczeniowego przyjęto 12 lat, 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych, 4 lata, 2 miesiące i 10 okresów nieskładkowych oraz 20 lat, 11 miesięcy i 25 dni okresów uzupełniających ubezpieczenia rolniczego.

W dniu 31 stycznia 2013 r. E. W. wystąpiła do ZUS o przyznanie prawa do emerytury w wieku powszechnym.

Decyzją z dnia 25 lutego 2013 r. ZUS Oddział w T. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 22 lutego 2013 r., tj. od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Uprawnienia emerytalne zostały ustalone na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie organ rentowy wskazał, iż emerytura przyznana niniejszą decyzją zostaje zawieszona, gdyż jest świadczeniem mniej korzystnym.

Drugą decyzją z dnia 25 lutego 2013 r. ZUS Oddział w T. wznowił wypłatę wcześniejszej emerytury przyznanej wnioskodawczyni decyzją z dnia 2 marca 2009 r. jako świadczenia korzystniejszego od dnia 1 marca 2013 r., tj. od najbliższego terminu płatności.

Jednocześnie E. W. w dniu 7 marca 2013 r. wystąpiła do KRUS o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. Rozpoznając powyższy wniosek, organ rentowy KRUS wydał w dniu 24 kwietnia 2013 r. decyzję odmawiającą E. W. prawa do emerytury rolniczej.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od powyższej decyzji, jednocześnie kierując do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o podjęcie wypłaty emerytury przyznanej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Odwołanie to zostało rozpoznane w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Toruniu (w sprawie IVU 1119/13) i Sądem Apelacyjnym w Gdańsku (w sprawie III AUa 2268/13). Ostatecznie Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił odwołanie ubezpieczonej wskazując, że samo złożenie przez nią oświadczenia o wyborze świadczenia w oparciu o art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie jest wystarczającą przesłanką do nabycia prawa do emerytury rolniczej. Konieczne jest bowiem wydanie stosownej decyzji przez właściwy organ rentowy w rozpoznaniu wniosku o podjęcie wypłaty wybranego przez ubezpieczoną świadczenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 23 kwietnia 2015 r. podjął wypłatę na rzecz ubezpieczonej emerytury przyznanej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego (nabytej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

E. W. w dniu 8 maja 2015 r. ponowiła przed rolniczym organem rentowym wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury rolniczej. W rozpoznaniu tego wniosku wydana została zaskarżona decyzja.

Ubezpieczona w dniu 6 maja 2016 r. złożyła skargę na bezczynność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych domagając się wypłaty emerytury przyznanej z tytułu powszechnego wieku emerytalnego od 1 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z 25 października 2016 r. (wydanym w sprawie IV U 2209/16) zobowiązał ZUS Oddział w T. do podjęcia na rzecz E. W. wypłaty emerytury na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od 1 maja 2013 r. Apelację wywiezioną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił prawomocnie 25 maja 2017 r. w sprawie III AUa 75/17.

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższy stan faktyczny w sprawie nie był przedmiotem sporu i został ustalony na podstawie dokumentów znajdujących się aktach rentowych KRUS i ZUS, których prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd i instancji przytoczył, że zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników

(j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 704) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny, który dla kobiety urodzonej w okresie od dnia 1 stycznia 1953 r. do dnia 31 marca 1953 r. wynosi co najmniej 60 lat i 1 miesiąc (ust. 1a pkt 2),
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Powołany art. 20 w ust. 1 stanowi z kolei, iż do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Okresów tych – w świetle ust. 2 – nie zalicza się jednak do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów, przy czym przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (ust. 3).

W sprawie bezspornym było, iż ubezpieczona ukończyła wymagany wiek emerytalny – jako urodzona w dniu (...), na dzień złożenia ponownego wniosku emerytalnego, tj. 8 maja 2015 r. legitymowała się wiekiem co najmniej 60 lat i 1 miesiąca.

Organ rentowy KRUS nie kwestionował także, iż ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym rolników przez okres co najmniej 25 lat – przyjęto 27 lat i 4 miesiące. Niemniej – powołując się na art. 20 ust. 2 cytowanej ustawy – odmówił jego uwzględnienia wskazując na uprzednie zaliczenie przy ustalaniu prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych.

W sprawie bezspornym było, iż E. W. od 19 marca 2009 r. była uprawniona do wcześniejszej emerytury przyznanej w oparciu o art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Uzyskując powyższe świadczenie ubezpieczona musiała się wykazać co najmniej 30-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, przy braku orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy. Ubezpieczona, co również bezsporne, w powszechnym systemie ubezpieczeń legitymowała się jedynie niespełna 17-letnim stażem ubezpieczeniowym (12 lat, 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 2 miesiące i 10 okresów nieskładkowych). Pozostały staż, zgodnie z art. 10 ust. 1 powołanej ustawy, został przez organ rentowy ZUS uzupełniony okresami ubezpieczenia rolniczego.

Bezspornie ubezpieczona, po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego, nabyła również prawo do emerytury powszechnej przyznanej decyzją z dnia 25 lutego 2013 r. Decyzja ta wydana została na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonej przyznano bowiem prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym od 22 lutego 2013 r. Powołany przepis art. 24 ust. 1 uzależnia przyznanie uprawnień emerytalnych wyłącznie od osiągnięcia określonego wieku emerytalnego. Oznacza to, iż staż ubezpieczeniowy, w tym także ubezpieczenia rolniczego, nie ma wpływu ani na prawo do przedmiotowej emerytury, ani na jej wysokość i jako taki nie mógł (i nie został) uwzględniony przy wydaniu przedmiotowej decyzji. W konsekwencji – w stosunku do tej decyzji – nie doszło do sytuacji spełniającej przesłanki art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników; emerytura przyznana E. W. decyzją ZUS z dnia 25 lutego 2013 r. nie „skorzystała” z okresów ubezpieczenia społecznego rolników, które w pełnym wymiarze mogły

zostać uwzględnione przy ustaleniu rolniczych uprawnień emerytalnych. Podobnie, decyzja o podjęciu wypłaty tego świadczenia wydana 23 kwietnia 2015 r.

W tym miejscu sąd Okręgowy podkreślił, że emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje emerytur. Sąd uznał za trafne utrwalone już w tym zakresie poglądy judykatury. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r.,

I UK 82/06 (niepublikowany) oraz w wyroku z 20 stycznia 2005r. (IUK 120/04, OSNP 2005 nr 16, poz. 257) wyrażono pogląd, że nie ma przeszkód prawnych, aby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym domagał się przyznania emerytury przysługującej w tzw. powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 27 tej ustawy, ponieważ ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń organ ubezpieczeń społecznych powinien wydać decyzję w oparciu o różne podstawy prawne przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego - art. 95 ust. 1 ustawy. Zbieg prawa do świadczeń przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS może zatem dotyczyć uprawnień do świadczeń jednorodzajowych – przysługujących z tego samego funduszu wyodrębnionego z FUS.

W świetle powyższego za nietrafną Sąd Okręgowy uznał argumentację pozwanego organu rentowego zaprezentowaną w odpowiedzi na odwołanie, a opartą na wyroku Sądu Najwyższego z 8 maja 2007 r. (II UK 164/06). Wyrok ten zapadł przy odmiennych ustaleniach faktycznych i dotyczył sytuacji osoby ubiegającej się o przyznanie prawa do świadczeń z obu systemów ubezpieczenia (rolniczego i powszechnego) po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego. Sąd Najwyższy wskazał na zasadę jednego świadczenia, ale wyłącznie w przypadku posiadania niepełnego ubezpieczenia pracowniczego

lub rolniczego przez osobę ubiegającą się o prawo do emerytury. W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona, domagając się ponownie ustalenia prawa do emerytury rolniczej, miała prawo do emerytury pracowniczej ustalonej niezależnie od przebytego stażu ubezpieczeniowego

– w tym niezależnie od przebytych okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ubezpieczona, domagając się zrealizowania prawa do wyboru jednego z dwóch świadczeń przysługujących jej z powszechnego systemu ubezpieczenia, nie zmieniła swojego pierwotnego wyboru, nie „zrzekła się” prawa do emerytury wcześniejszej – domagała się jedynie zrealizowania prawa do nowego świadczenia nabytego na podstawie art. 24 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS. W konsekwencji, Sąd Okręgowy uznał, iż E. W. spełniła przesłanki do uzyskania prawa do emerytury rolniczej na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy, a warunki do nabycia tego świadczenia zostały spełnione z datą podjęcia

przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaty świadczenia emerytalnego nabytego z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. W dacie składania ponownego wniosku emerytalnego do KRUS (w dniu 8 maja 2015 r.) ubezpieczona spełniała przesłanki wymaganego stażu ubezpieczeniowego (przebytych okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników ubezpieczona w wymiarze 27 lat i 4 miesięcy), pobierała już wówczas emeryturę przyznaną w oparciu o art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Decyzją ZUS z 23 kwietnia 2015 r. podjęto bowiem wypłatę emerytury wybranej

przez ubezpieczoną od 1 kwietnia 2015 r. Okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników zostały „uwolnione” z chwilą podjęcia wypłaty emerytury pracowniczej.

W ocenie Sądu I instancji pozwany organ rentowy błędnie zatem zastosował przepis art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Uwzględniając treść decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 23 kwietnia 2015 r., pozwany organ rentowy powinien był ustalić na rzecz E. W. prawo do emerytury rolniczej najpóźniej od pierwszego dnia miesiąca złożenia ponownego wniosku emerytalnego (tj. od 1 maja 2015 r.) – kierując się w tym zakresie przepisem art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), zgodnie z którym w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości obowiązują ogólne zasady wypłaty emerytur i rent, tj. świadczenie przyznane lub podwyższone wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu.

Przyznając ubezpieczonej prawo do emerytury rolniczej i zmieniając zaskarżoną decyzję, Sąd I instancji uwzględnił stan faktyczny wynikający z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 25 października 2016 r. wydanego w sprawie IVU 2209/16 – zobowiązującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych do podjęcia na rzecz ubezpieczonej wypłaty emerytury na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od 1 maja 2013 r.

Sąd uznał bowiem, że w okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy zachodzi wyjątek określony w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (w zw. z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). W sytuacji, w której ponowne ustalenie prawa do świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego, możliwe jest przyznanie prawa do świadczenia i podjęcie wypłaty świadczenia od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku - nie dłużej jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy.

Wydając rozstrzygnięcie w sprawie Sąd kierował się przy tym poglądami judykatury, które pojęcie „błędu” w prawie ubezpieczeń społecznych rozumie szeroko (np. wyrok SN z 17 marca 2011r. IUK 332/10 – LEX nr 811827). W ocenie Sądu „błąd” organu rentowego oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, tj. wadliwego działania samego organu rentowego, czy też niewłaściwych działań pracodawców albo nawet wadliwej techniki legislacyjnej, czyli skutkiem niejednoznaczności norm prawnych. W rozpoznawanej sprawie istnieją podstawy do obciążenia rolniczego organu rentowego skutkami błędu zarówno tego organu, jak i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który od maja 2013 r. (od skierowania przez ubezpieczoną po raz pierwszy do ZUS wniosku o podjęcie wypłaty emerytury nabytej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego) naruszył przepisy co do terminu rozpoznania wniosku. „Własnym” błędem rolniczego organu rentowego było, w ocenie Sądu, pominięcie przy rozpatrywaniu pierwotnego wniosku emerytalnego okoliczności nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Co prawda w dacie składania wniosku emerytalnego ubezpieczonej wypłacono inne świadczenie - emeryturę nabytą przy obniżonym wieku emerytalnym - jednakże po wydaniu decyzji z 24 kwietnia 2013 r. , przed skierowaniem odwołania od tej decyzji, pozwany dysponował już informacją o złożeniu przez ubezpieczoną wniosku skierowanego do ZUS o podjęcie wypłaty emerytury ustalonej niezależnie od przebytego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Na pozwanym ciążył w tym momencie obowiązek m.in. uzyskania niezbędnych informacji, a przede wszystkim rozważenia zawieszenia postępowania w sprawie ustalenia uprawnień emerytalnych do czasu podjęcia działań przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zaniechanie to skutkuje obecnie celowością zastosowania wyjątku uregulowanego w przepisie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 30 czerwca 2015 r. i przyznał E. W. prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 maja 2013 r.

Sąd I instancji nie znalazł jednak podstaw do obciążenia pozwanego organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Przepis art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS określa termin, w którym organ rentowy zobowiązany jest do wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy (tzw. pierwszorazowej). Termin ten wynosi 30 dni i jest liczony od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Kolejne decyzje powinny być wydawane według ogólnych zasad o załatwianiu spraw określonych w postępowaniu administracyjnym. Stosownie do art. 35 § 1 k.p.a., organy rentowe obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Wydanie kolejnych decyzji winno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a w przypadku sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (zob. art. 35 § 3 k.p.a.). W razie jednak ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości, orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej

do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W rozpoznawanej sprawie „ostatnią okolicznością”, która podlegała wyjaśnieniu była data, od której ubezpieczona nabyła prawo do wypłaty emerytury pracowniczej przyznanej decyzją ZUS z 25 lutego 2013 r. Wyjaśnienie tej okoliczności było przedmiotem sporu pomiędzy ubezpieczoną a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, który ostatecznie zakończył się z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia Sądu Okręgowego w Toruniu wydanego w sprawie IVU 2209/16 – tj. z dniem 23 maja 2017 r.

O ile zatem pozwany organ rentowy popełnił błąd skutkujący zastosowaniem art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to jednak brak jest podstaw do obciążenia pozwanego obowiązkiem wypłaty należności odsetkowych w sytuacji, w której przyznanie ubezpieczonej prawa do emerytury od 1 maja 2013 r. było możliwe dopiero od rozstrzygnięcia kwestii spornej w postępowaniu odwoławczym, w którym rolniczy organ rentowy nie był stroną i nie miał wpływu na terminowość wydania stosownej decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych względów orzeczono, jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł mając na względzie zasady: odpowiedzialności finansowej strony za wynik postępowania (art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

w zw. z art. 99 k.p.c.) oraz rozstrzygania o kosztach w orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Ponieważ ubezpieczona wygrała co do istoty żądania niniejszy spór sądowy, pozwany organ rentowy winien zwrócić koszty procesu, jakie ubezpieczona poniosła w związku ze swoim udziałem w postępowaniu sądowym w przedmiotowej sprawie. Na koszty procesu ubezpieczonej składały się koszty zastępstwa procesowego adwokata z wyboru. Wysokość tych kosztów Sąd ustalił mając na względzie przesłanki wynikające z przepisów art. 109 § 2 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U.

z 2013 r., poz. 490), tj. niezbędny nakład pracy pełnomocnika, który w toku niniejszego postępowania reprezentował ubezpieczoną, czynności podjęte przez tego pełnomocnika, charakter niniejszej sprawy oraz wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe kwestie Sąd uznał,

że zasadnym będzie zasądzenie na rzecz ubezpieczonej kosztów zastępstwa procesowego w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej wynoszącej 60,00 złotych, o której mowa w przepisie § 12 ust. 2 wymienionego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie cytowanych wyżej przepisów orzekł o kosztach procesu, jak w punkcie 3 sentencji niniejszego wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania lub uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że ubezpieczonej przyznano prawo do emerytury pracowniczej na podstawie art. 29 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (30 lat pracy, 55 lat życia). Przy ustalaniu prawa do tego świadczenia ZUS uwzględnił okres opłacania składek rolnych od 01.01.1981 r. do 30.04.2008 r. Prawo do tego świadczenia nigdy dla ubezpieczonej nie ustało, wstrzymana została jedynie, na jej wniosek, wypłata tego świadczenia. Organ rentowy wskazał także,

że ma świadomość, iż przyznano ubezpieczonej drugą emeryturę - na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i że jest to odrębny rodzaj emerytury. Nie zgadza się jednak z zarzutem błędnego zastosowania art. 20 ust. 2 ustawy i w dalszym ciągu jest zdania, że w przypadku ubezpieczonej nie zalicza się do jej okresów podlegania

ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu okresów tego ubezpieczenia zaliczonych już do okresów, od których zależy jej prawo do emerytury pracowniczej przyznanej na podstawie art. 29 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS. Bez wątplenia bowiem emeryturę tę przyznano tylko dlatego, że okresy ubezpieczenia rolniczego uzupełniły 30-letni okres ubezpieczenia i od zaliczenia tych okresów prawo do tej emerytury zależało. Okoliczność, że wypłata tego świadczenia

w okresie późniejszym została wstrzymana nie wpływa w żaden sposób na fakt, że prawo

do tej emerytury zależało od tych właśnie okresów. Nie można więc uznać, że skoro ubezpieczona pobiera obecnie emeryturę "kapitałową", to nie ma przeszkód, by przyznać jej prawo do emerytury rolniczej, choć okresy jej ubezpieczenia rolniczego były podstawą przyznania prawa do emerytury pracowniczej, taka sytuacja jest całkowicie sprzeczna

z przepisem art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zdaniem organu rentowego nie jest możliwe dowolne "dysponowanie" stażem ubezpieczeniowym w taki sposób, jaki to czyni ubezpieczona. W wieku 55 lat złożyła ona bowiem wniosek o emeryturę pracowniczą "wcześniejszą" i nie otrzymałaby jej od dnia 19 marca 2009 r., gdyby nie uzupełniono jej okresu ubezpieczenia ubezpieczeniem rolniczym. W dniu przyznania ubezpieczonej "wcześniejszej" emerytury pracowniczej istniała już możliwość korzystania przez świadczeniobiorców KRUS z dwóch świadczeń - rolniczego i emerytury "kapitałowej" - na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ubezpieczona jednak wówczas nie spełniała warunków ani do "wcześniejszej" emerytury rolniczej (brak 30 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu), ani do emerytury "kapitałowej"

(nie ukończony wiek emerytalny). Ubezpieczona dokonała wyboru świadczenia, taki wybór uniemożliwił późniejszy wybór emerytury w systemie rolniczym. Pozwany organ wskazał, że: "Wybranie prawa do emerytury w danym systemie wyklucza jednak możliwość późniejszego wyboru emerytury w drugim systemie. Nie jest uprawnione założenie skarżącego, że pierwotny wybór może ulec zmianie. Przyznanego prawa do emerytury nie można się zrzec ani zeń zrezygnować. Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje jedynie ustanie prawa do świadczenia, gdy ustanie którykolwiek z warunków tego prawa albo w razie śmierci osoby uprawnionej (art. 101). Natomiast okresowe, na wniosek ubezpieczonego, wstrzymanie emerytury pracowniczej odnosi się tylko do wypłaty świadczenia i nie oznacza utraty prawa do tej emerytury" - taki pogląd wyraża Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 maja 2007 r. (II UK 164/06) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 8 maja 2014 r. (III AUa 1368/13).

Na marginesie organ rentowy zauważył, że podstawą przyznania ubezpieczonej emerytury rolniczej nie może być także niewiążące stanowisko Sądu wskazane w odwołaniu od decyzji z dnia 30.06.2015r. a zawarte w końcowej części uzasadnienia wyroku zapadłego w innej sprawie. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w powołanym już wyżej wyroku: "organy państwowe działają na podstawie ustaw i znaczenie dla sytuacji prawnej strony mają podejmowane przez nie rozstrzygnięcia w formie przewidzianej przez prawo (decyzja, wyrok, postanowienie). Skutku takiego nie mają natomiast niewiążące stanowiska wyrażane w postępowaniu w innej formie".

W odpowiedzi na apelację ubezpieczona wniosła o oddalenie apelacji organu rentowego w całości oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego okazała się uzasadniona i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku oraz oddaleniem odwołania.

Przedmiotem sporu między stronami było, czy wnioskodawczyni E. W. spełniła kumulatywne przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury rolniczej wynikające z art. 19 i 20 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j. t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2336), w szczególności, czy legitymuje się 25-letnim stażem ubezpieczenia rolniczego w sytuacji, gdy okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1981 r. do 30 kwietnia 2008 r. został w części tj. w wymiarze 12 lat 5 miesięcy i 5 dni uwzględniony przy ustalaniu prawa wnioskodawczyni do emerytury z art. 29 ust 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (kobieta która ukończyła 55 lat, 30 letni okres ubezpieczenia, nie uznana za całkowicie niezdolną do pracy).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego we wskazanym powyżej zakresie Sąd Okręgowy, w prawidłowo ustalonym i zaakceptowanym przez Sąd II instancji stanie faktycznym, dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, co skutkowało nieuprawnionym przyznaniem ubezpieczonej prawa do emerytury rolniczej, pomimo braku spełnienia wszystkich przesłanek warunkujących ustalenie prawa do tego świadczenia.

W kontekście powyższego należy podkreślić, że kognicja sądu drugiej instancji obejmuje rozpoznanie sprawy w taki sposób, w jaki mógł i powinien rozpoznać sprawę sąd pierwszej instancji, dlatego sąd ten nie może poprzestać jedynie na zbadaniu zarzutów apelacyjnych, lecz powinien poczynić własne ustalenia i ocenić je przez zastosowanie prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 r., I UK 555/12, LEX nr 1383249).

Przypomnieć można, że w art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ustawodawca wskazał, iż przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki;
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia;
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Stosownie do treści art. 10 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Analogiczna regulacja zawarta została przez ustawodawcę w art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przywołany przepis stanowi, iż do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów (art. 20 ust. 2 usr).

Wykładania przytoczonych przepisów nie budzi wątpliwości w orzecznictwie.

W wyroku z dnia 8 maja 2007 r. w sprawie o sygn. akt II UK 164/06 (Legalis nr 100219), Sąd Najwyższy stwierdził, że dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Analogiczne stanowisko wynika przykładowo z wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 r. (sygn. akt III AUa 1368/13; Lex: nr 1477220) czy też wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 września 2013 r. (sygn. akt III AUa 290/13; LEX nr 1378575). Oznacza to, że w świetle art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS istnieje możliwość uzupełniania okresów ubezpieczenia z jednego systemu przy ustalaniu prawa do świadczenia z drugiego systemu, ale możliwość taka istnieje tylko do momentu podjęcia przez ubezpieczonego decyzji o wyborze świadczenia.

W kontekście powyższego za trafny należy uznać zarzuty apelującego naruszenia art. 19 i art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (odnosząc się do treści odpowiedzi na apelację należy przyznać, że zarzuty te nie zostały sformułowane wprost w petitum apelacji, niemniej jednak wynikają w niebudzący wątpliwości sposób z jej uzasadnienia). Wnioskodawczyni, która skończyła wymagany ustawą wiek 60 lat, nie spełniła jednak warunku z art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy, ponieważ nie udowodniła podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, a to wobec uwzględnienia 12 lat 5 miesięcy i 5 dni tj. części okresu podlegania wnioskodawczyni ubezpieczeniu społecznemu rolników (pełen okres: od 1 stycznia 1981 r. do 30 kwietnia 2008 r. tj. 27 lat 6 miesięcy 1 dzień) przy ustalaniu prawa wnioskodawczyni do emerytury z art. 29 ust 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Sąd odwoławczy przychylił się do stanowiska apelującego, że ww. okres - zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy - nie może zostać ponownie zaliczony do okresów ubezpieczenia, od których zależy prawo do emerytury rolniczej. Natomiast pominięcie tego okresu nie pozwala na ustalenie okresów podlegania ubezpieczeniu wymaganych przepisem art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Należy przyznać rację organowi rentowemu, iż przyznane ubezpieczonej prawo do emerytury pracowniczej w systemie zdefiniowanego świadczenia na podstawie art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - przy ustalaniu którego, co jest bezsporne, uwzględniono ww. okres podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniu społecznemu rolników - nie ustało. To, że na wniosek ubezpieczonej wstrzymano wypłatę przedmiotowego świadczenia, nie oznacza, że prawo to wygasło. Nie ulega przy tym wątpliwości, że prawa do emerytury z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczona nie nabyłaby, gdyby wymaganego 30-letniego okresu ubezpieczenia nie uzupełniono okresami ubezpieczenia rolniczego. Jak trafnie zauważa pozwany, późniejsze wstrzymanie wypłaty tego świadczenia na wniosek ubezpieczonej, nie zmienia faktu, że po pierwsze prawo to nabyła, a obowiązujące ustawodawstwo nie przewiduje możliwości zrezygnowania czy zrzeczenia się nabytego prawa do emerytury, a po drugie - możliwe to było właśnie dzięki zaliczeniu do wymaganego ustawowo stażu ubezpieczeniowego również okresów ubezpieczenia rolniczego. Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje jedynie ustanie prawa do świadczenia, gdy ustanie którykolwiek z warunków tego prawa albo w razie śmierci osoby uprawnionej (art. 101 ustawy). Natomiast okresowe wstrzymanie emerytury odnosi się tylko do wypłaty świadczenia i nie oznacza utraty prawa do tej emerytury (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2007 r., II UK 164/06; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 r., III AUa 1368/13).

Powyższej oceny nie zmienia - jak błędnie przyjął Sąd I instancji - fakt, że ubezpieczonej przyznano również prawo do emerytury w systemie zdefiniowanej składki, na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a prawo to jest niezależne od przebytego stażu ubezpieczeniowego oraz że na skutek wniosku ubezpieczonej na dzień wydania zaskarżonej decyzji wypłacano jej to właśnie świadczenie. Ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych wyraźnie rozróżnia kwestię nabycia prawa do świadczenia, co następuje ex lege oraz prawa do jego wypłaty, które uzależnione jest zasadniczo od wniosku ubezpieczonego oraz braku okoliczności skutkujących zawieszeniem prawa do świadczenia. To natomiast, że osoba spełniająca przesłanki ustalenia jej prawa

do danego świadczenia nie złożyła wniosku o jego przyznanie lub że zaistniały okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczenia nie oznacza, że prawo to ustało. Okoliczność zatem, iż ubezpieczona ma zawieszone prawo do emerytury z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a pobiera emeryturę z art. 24 tejże ustawy, nie stanowi o ustaniu pierwszego z ww. praw do emerytury.

W konsekwencji, nieprawidłowe jest stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym podjęcie, na wniosek ubezpieczonej, wypłaty emerytury z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS spowodowało „uwolnienie” okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników wykorzystanych przy ustalaniu prawa do emerytury z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do ubezpieczonej w pełni znajduje zastosowanie art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Ustawa nie przewiduje żadnych wyjątków od tej zasady.

Odnosząc się argumentacji zaprezentowanej w odpowiedzi na apelację, Sąd odwoławczy wskazuje, że także art. 33 ust. 2 i ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - które dotyczą zupełnie innej sytuacji faktycznej i prawnej niż rozpatrywane

w niniejszej sprawie - nie dają wnioskodawczyni prawa do ustalenia jej emerytury rolniczej. Zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 3

i 4. Przepis art. 33 ust. 2a stanowi zaś, że przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób uprawnionych jednocześnie do emerytury rolniczej oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 przepisów emerytalnych. Zbieg praw do świadczeń według przytoczonych przepisów odnosi się do sytuacji, gdy ubezpieczony ma niezależne prawa

do emerytur w obu systemach, czyli oparte na wystarczających okresach ubezpieczenia (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 8 maja 2007 r., II UK 164/06). W niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie nabyła równolegle prawa do emerytur z dwóch systemów, ponieważ przy ubieganiu się o emeryturę pracowniczą wymagany staż został uzupełniony ubezpieczeniem rolniczym. Wobec skonsumowania części okresu ubezpieczenia rolniczego przy ustalaniu prawa do emerytury pracowniczej, ubezpieczona nie spełniła przesłanek umożliwiających ustalenie jej prawa do emerytury rolniczej, ergo prawa tego nie nabyła, co oznacza, że nie zachodzi zbieg świadczeń. Nie jest on zatem osobą, o której mowa w art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Nadmienić również można, że do ubezpieczonej nie znajduje zastosowania art. 42 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 926). Dotyczy on co prawda osoby urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., ale jednocześnie takiej, której przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustalono prawo do emerytury rolniczej, z zaliczeniem okresów, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w art. 33 i która dopiero po dniu wejścia w życie ustawy osiągnie wiek 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny i zgłosi wniosek o emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określoną w art. 24 lub art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Reasumując, stwierdzić należy, że w świetle art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS istnieje możliwość uzupełniania okresów ubezpieczenia z jednego systemu przy ustalaniu prawa do świadczenia z drugiego systemu, ale ta możliwość istnieje tylko do momentu podjęcia przez ubezpieczonego decyzji o wyborze świadczenia. Takiego wyboru wnioskodawczyni dokonała, wnosząc w listopadzie 2008 r. o przyznanie prawa do emerytury pracowniczej

w obniżonym wieku emerytalnym, które to prawo - po uwzględnieniu w stażu ubezpieczeniowym okresu ubezpieczenia rolniczego - przyznano jej decyzją z dnia 2 marca 2009 r. Okoliczność, że na wniosek ubezpieczonej wypłacana jej jest emerytura przyznana na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie powoduje, że prawo do emerytury z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ustalone przy uwzględnieniu okresów ubezpieczenia rolniczego, ustało. Może ona w każdej chwili złożyć wniosek o podjęcie wypłaty tego ostatniego świadczenia. Zauważyć trzeba, iż w takiej sytuacji i gdyby prawo do emerytury rolniczej zostało jej uwzględnione przy przyjęciu racji argumentacji ubezpieczonej, przysługiwałoby jej prawo wyboru jednego z dwóch świadczeń – emerytury rolniczej albo emerytury z art. 29 ustawy, a prawo do każdego z tych świadczeń ustalone byłoby z uwzględnieniem tych samych okresów pracy rolniczej. Wykładnia prezentowana przez ubezpieczoną stoi zatem w sprzeczności z normami wynikającymi z art. 20 ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jak i art. 10 ust 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tym stanie rzeczy, uznając apelację pozwanego organu za zasadną, Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie, jak w sentencji wyroku.

SSA Alicja Podlewska SSA Bożena Grubba SSA Lucyna Ramlo